

СЕКЦІЯ 4

РОЛЬ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ

Бабакова О.
УО «МГУ им. А. А. Кулешова»

К ВОПРОСУ О ГЕНДЕРНОМ ПОДХОДЕ В ОБРАЗОВАНИИ

Формирование личности – процесс долгий, сложный, который осуществляется на протяжении всей жизни человека и на который оказывают влияние различные факторы: биологические, социальные, в том числе и воспитание.

Учет половых и ролевых различий в разностороннем воспитании детей в учреждениях образования осуществляется слабо вследствие таких причин: ориентация современных программ на некий усредненный стандарт для всех детей независимо от половой принадлежности, большая наполняемость классов, большая загруженность педагогов оформлением отчетной документации. Современная наука и практика доказывают, что мальчики и девочки не развиваются одинаково как по физиологическим параметрам, так и по темпам психического развития. Исследования В. Д. Еремеевой и Т. П. Хризман выявили особенности, связанные с обучаемостью и познанием мира мальчиками и девочками. В данный момент известно, что развитие личности ребенка требует индивидуального подхода, который может быть реализован в экологическом, нравственном, эстетическом, умственном, физическом воспитании детей.

Необходимо формировать представления о правилах поведения в обществе, связывая их с нравственными и моральными ценностями человека (доброжелательность, гуманность, справедливость, миролюбие), его духовной культурой, и ориентировать детей на мотивацию своего поведения этими правилами, а также содействовать осознанию своей половой принадлежности, формировать адекватные модели общения и поведения. При этом нужно знать склонности ребенка и учитывать гендерные особенности. Это поможет, с одной стороны, наиболее точно подобрать спо-

собы и методы взаимодействия с ребенком для его лучшего усвоения той или иной деятельности, а с другой – будет способствовать правильному формированию социально значимых качеств.

Л. В. Штылева констатирует, что к 2000 г. определились два стратегических направления интегрирования гендерного подхода в образование: одно из них – высшая школа, другое – «все остальное», т. е. общеобразовательная школа, учреждения начального и среднего профессионального образования. По мнению социологов, отмечает исследовательница, основные препятствия на пути к интеграции гендера в образование выражаются в социокультурных, политических, организационно-финансовых и личностных факторах. Наиболее острой является проблема концептуализации гендерного подхода в педагогике. Л. П. Окулова высказывает мнение о том, что гендерный подход необходимо внедрять в целом в систему «дошкольное образование – школа – вуз – повышение квалификации» на основе преемственности, т. е. гендерное образование должно продолжаться всю жизнь.

Учет гендерных особенностей в образовании позволит сделать педагогический процесс более эффективным, а также будет способствовать становлению личности мальчиков и девочек.

Большакова Ю.

КЗ «ХГПА»

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ОДНА З ПРІОРИТЕТНИХ ЛІНІЙ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКА

За сучасних умов креативна особистість стає досить вагомим для суспільства на всіх етапах його розвитку. Зміни в суспільстві, що відбуваються досить швидко, потребують від людини якостей, котрі б давали змогу творчо й продуктивно підходити до будь-яких змін, адекватно на них реагувати. Для цього особистість повинна активізувати свій творчий потенціал.

Різні автори визначають здатність до творчості по-різному, але загально визнано, що вона ґрунтується на створенні чогось нового, оригіналь-

ного. Питання креативності вивчали такі дослідники, як Д. Бого-явленська, Е. Боно, Л. Виготський, В. Давидов, В. Кузін, П. Пономарьов, Д. Ельконін та ін. Термін «креативність» у педагогіці та психології набув поширення у 60-ті роки ХХ ст. За сучасних умов його активно використовують вітчизняні й зарубіжні автори (В. Дружинін, М. Козленко, М. Лещенко, А. Маслоу, О. Матюшкін, Е. Торенс, К. Тошина, В. Франкл, Е. Фром та ін.)

Креативність – це творчі здібності індивіда, здатність породжувати незвичні ідеї, відхилятися від традиційних схем мислення, швидко вирішувати проблемні ситуації. Педагогічна креативність – здатність педагога до творчого виконання своїх професійних обов'язків. Деякі науковці співвідносять це поняття з педагогічною творчістю, яку визначають як оригінальний і високоефективний підхід педагога до навчально-виховних завдань, збагачення теорії та практики виховання й навчання новими незвичними ідеями. Перед нами постала проблема визначення способів розвитку креативності в дітей дошкільного віку, адже це питання не втратило актуальності, оскільки ще недостатньо розроблено його теоретичні засади, не визначено остаточно структуру, відсутнє діагностування креативного потенціалу особистості.

Спираючись на Базову програму розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі», де вперше в освітньому просторі України запропоновано вважати креативність однією з пріоритетних ліній розвитку дошкільника, а також базовою якістю особистості дитини дошкільного віку, завданням педагога-вихователя є активізація творчої фантазії, яка активізує креативність і розвиває вроджені творчі здібності. Креативній, творчо спрямованій активності дошкільника притаманні: а) активність у мисленні, ініціативність, наявність певних нахилів, здібностей, інтересів, творчої уяви; б) небайдуже ставлення до навколишньої дійсності, здатність помічати, переживати, творити нове, сумніватися й шукати шляхи рішень, отримувати задоволення від результату й самого процесу творіння; в) достатній рівень життєвої компетентності.

У сучасній дошкільній освіті позитивними є такі методи і прийоми роботи з дітьми: розвивальні ігри та вправи, проблемні запитання, проблемно-пошукові ситуації, експериментальні дослідження, систематичні

спостереження, логічні задачі тощо. Неординарний, творчий підхід до виявлення креативних здібностей у дітей дошкільного віку та створення відповідних умов для їх розвитку – одне з пріоритетних завдань роботи педагогічних працівників дошкільної галузі, виконання якого є запорукою успіху у формуванні творчо спрямованої особистості дошкільника, елементів самоорганізації кожної дитини, навичок інтелектуального саморозвитку дітей.

Висновок: креативність є важливою здібністю особистості. Ця якість є універсальною для особистості, яка володіє певними знаннями, упевнено використовує їх на практиці, прагне до самореалізації та вміє критично мислити.

Вайтеховская Д.
УО «МГУ им. А. А. Кулешова»

СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ С НИЗКИМ СОЦИАЛЬНЫМ СТАТУСОМ

Вместе с формированием новой системы образования стала развиваться идея социально-педагогического и психологического сопровождения развития детей. Она возникла в рамках проблемы оказания эффективной и квалифицированной психологической и социально-педагогической помощи. Парадигма сопровождения приобрела особую популярность среди моделей социально-педагогической и психологической службы в образовании (М. Р. Битянова, Е. И. Казакова, Р. В. Овчарова). Термины «сопровождение» (М. Р. Битянова, Н. Л. Коновалова, С. Н. Чистякова) и «поддержка» (А. А. Бодалев, О. С. Газман, А. В. Мудрик) употребляются в качестве обозначения системы деятельности психолога и социального педагога как особого вида оказания психологической и социально-педагогической помощи.

Однако, несмотря на достаточно большое количество публикаций по проблеме социально-педагогического сопровождения, недостаточно изучена специфика социально-педагогической сопровождающей работы